

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint felülvizsgálati bíróság a dr. Kovács Kázmér ügyvéd (1065 Budapest, Nagymező u. 28.) által képviselt felperesnek a dr. Sarkadi Julianna ügyvéd (2083 Solymár, Akácfa u. 7.) által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 18.P.91.467/2005. számon megindított és a Fővárosi Bíróság 61.Pf.630.446/2007/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes 24. sorszámú felülvizsgálati kérelme alapján tárgyaláson kívül meghozta az alábbi

i t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 61.Pf.630.446/2007/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Pesti Központi Kerületi Bíróság 18.P.91.467/2005/21. sorszámú ítéletét részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 880.000 (Nyolcszáznyolcvanezer) forintot és annak és 2005. július 5. napjától 2005. december 31. napjáig évi 9,5%, 2006. január 1. napjától 2006. június 30. napjáig évi 7%, 2006. július 1. napjától 2006. december 31. napjáig évi 6%, 2007. január 1. napjától 2007. június 30. napjáig évi 6,25%, 2007. július 1. napjától 2007. december 31-ig évi 8%, 2008. január 1. napjától a kifizetés napjáig pedig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 158.400 (Százötvennyolcezer-négyszáz) forint lerótt eljárási illetékből és 66.000 (Hatvanhatezer) forint ügyvédi munkadíjból álló első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget. Ezt meghaladóan felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

I n d o k o l á s :

A peres felek 2004. február 27-i alperesi kockázatviselési kezdettel Rapid Autócasco vagyonbiztosítási szerződést kötöttek a felperes személygépkocsijára. A szerződésben a díj havi részletekben és csekken történő fizetésében állapodtak meg. 2005. június 19. napjának 18 órája és június 20. napjának 9 órája között

a gépjárművet ismeretlen tettes ellopta. Az alperes a felperesnek a biztosítási összeg kifizetése iránti igényét arra hivatkozással utasította el, hogy a szerződés díj nem fizetés miatt a biztosítási esemény bekövetkezése előtt megszűnt.

Ezt a tényt nem vitatva a felperes 1.100.000 forint kártérítés és annak 2005. június 20-tól számított késedelmi kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Arra hivatkozott, hogy a szerződés az alperes jogellenes magatartása miatt szűnt meg, kárát pedig abban az összegben jelölte meg, amelyre a biztosítási szerződés fennállta alapján, annak teljesítéseként az alperestől igényt tarthatna. A felperes álláspontja értelmében az alperes felelősségét az alapozza meg, hogy 2004. június hónapban arról tájékoztatta, hogy a díjat csoportos beszédési megbízás alapján is teljesítheti, mely tájékoztatás szerződés módosítására tett ajánlatnak minősül és melyet a felperes a 2005. január 5-i csoportos beszédési megbízás teljesítésére való felhatalmazással elfogadott. A felhatalmazás visszautasításáról az alperes a 9/2001. (MK.147.) MNB rendelkezés 1.§-a, 18.§ (3) és (4) bekezdésében foglaltak ellenére nem értesítette. 2005. február 28-án számlát küldött a 2005. március 1. és 2005. december 31-i időszakra járó díjakról, melyen fizetés módjaként készpénzáttutalási megbízást tüntetett fel. Az alperes végül a biztosítási esemény bejelentése után közölte, hogy a szerződés díj nem fizetés miatt 2004. december 31-én megszűnt.

Az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság által helybenhagyott ítéletével a felperes keresetét elutasította. A bíróság tényként állapította meg azt, hogy a biztosítási szerződés 2005. március 2-án a Ptk. 543.§ (1) és (2) bekezdése értelmében megszűnt. Az alperes által a felperesnek küldött 2004. júniusi dátumozású tájékoztatót minősítve azt az álláspontot foglalta el, hogy az alperes ebben egy fizetési módozatbeli lehetőséget kínált ügyfelei részére. Emiatt pedig az, hogy az alperes ennek elfogadásáról vagy elutasításáról a felperest nem értesítette, nem jelenti a kérdéses MNB rendelkezés megsértését, ezért az alperes kártérítési felelőssége sem állapítható meg. A biztosítási szerződés módosítása - a biztosítási díj megfizetésének eltérő módjára nézve - nem történt meg, ehhez képest pedig olyan szerződésszegő alperesi magatartás sem állapítható meg, amely összefüggésben állna a biztosítási szerződés megszűnésével. Mivel a biztosítási szerződés írásbeli módosítására nem került sor, a felperes nem bízhatott abban sem, hogy az alperes beszédi számlájáról a biztosítási díjat. A felperestől elvárható magatartás az lett volna, hogy a beszédés megtörténtét bankszámláján ellenőrizze. Tudomást szerezve a fizetés elmulasztásáról, díjfizetési kötelezettségének akár csekken, akár áttutalással, akár készpénzes befizetéssel eleget tudott volna tenni.

A jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az alperes 1.100.000 forint biztosítási díj vagy annak helyébe lépő kártérítés és

késedelmi kamatai valamint perköltség megfizetésére kötelezés érdekében a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Előadta, hogy az alperes 2000. január 5-én adott és az iratokhoz csatolt csoportos beszédési megbízására nem nyilatkozott, azt nem teljesítette és számláját is csak a biztosítási jogviszony megszűnését követően küldte meg a felperesnek. Amennyiben a 2004. júniusi alperesi tájékoztatás - melyet a felperes 2004. novemberében vett át - szerződési ajánlatnak minősül, a fenti mulasztás a Ptk. 302.§ a) pontja szerinti jogosulti késedelem. Ez a késedelem akkor is fennáll, ha a biztosítási szerződés módosítására nem került sor, mert az alperes elmulasztotta azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a felperes teljesíteni tudjon.

Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a szerződés teljesítésével a feleket terhelő és az alperes által elmulasztott együttműködésre vonatkozó felperesi érvekre nem tért ki az ítéletében. Tévesnek tartotta az MNB rendelkezés 18.§ (4) bekezdésében foglalt kötelezettség elmulasztására vonatkozó okfejtést, mert abból, hogy a normaalkotó nem kapcsolt határidőt a kérdéses rendelkezéshez nem következik, hogy a kötelezett bármikor teljesíthet. Az alperes az együttműködési kötelezettségét szegte meg azzal, hogy szerződésmódosításra hívta fel a felperest, melynek során nem jelezte, hogy a szerződés csak írásban módosítható. A kárfelelősség körében hangsúlyozta, hogy a biztosító befogadta az eredeti díjfizetéstől eltérő módon küldött biztosítási díjat, a csoportos beszédési megbízás kezelését saját technikai apparátusában fennálló problémák miatt nem tudta teljesíteni, melyről sem a biztosítottat, sem a bankot nem értesítette, majd a káresemény bekövetkezésekor a biztosítási összeg kifizetése előtt azzal zárkózik el, hogy a szerződés módosítása a kötelező alakiság elmaradása miatt nem jött létre.

Az az alperesi hivatkozás, hogy a 2005. február 28-i számla megküldésével a felhatalmazás visszautasítása iránti kötelezettségének eleget tett, nem fogadható el, mert a számla nem a felhatalmazás visszautasítását szolgálta.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult. Hangsúlyozta, hogy a felperes teljesítési ajánlata nem volt szerződésszerű. Az alperes nem mulasztotta el megtenni a teljesítéshez szükséges lépéseket, hiszen 2005. február 28-án számlát és csekkeket küldött a felperesnek. A lopáskár időpontjában már nem volt a felek között érvényes szerződés mert a felperes 2005. január 5-ét követően a díjakat nem fizette meg, ezért a biztosító a szerződéses szolgáltatás teljesítésére sem volt köteles.

A felperes kára saját magának róható fel, a kár és a biztosító magatartása között nincs közvetlen oksági kapcsolat, és a biztosító szerződésellenes magatartást sem tanúsított.

A felperes az ellenkérelemre tett észrevételeiben felülvizsgálati álláspontját fenntartotta, míg az alperes válasziratában megerősítette a korábbi álláspontját.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálat Pp. 275.§ (2) bekezdése korlátai között vizsgálva megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem részben megalapozott.

A per nem vitás adatai értelmében a felperes az alperessel kötött szerződés alapján 2004. decemberéig a biztosítási díjakat havonta csekken fizette.

Nem volt kétséges, hogy az alperes 2004. évben dátum és aláírás nélküli körlevélben arról tájékoztatta ügyfeleit

- köztük a felperest is - hogy díjfizetési kötelezettségüknek csoportos beszédési megbízás útján is eleget tehetnek. A felperes a díjfizetési kötelezettségének 2004. december 31-ig a szerződés szerinti módon tett eleget, 2005. január 5-én a díjat banki átutalással teljesítette. Az alperes 2005. január 6-án átvette a csoportos beszédési megbízásról szóló értesítést. A felhatalmazás tudomásulvételéről, vagy visszautasításáról a felperest és a számláját vezető pénzügyintézetet nem értesítette. Ezt követően saját apparátusában felmerülő technikai-adminisztratív okokból nem került sor a beszédési megbízás feldolgozására, ezért a 2005. év hátralévő hónapjaira is csekkeket küldött a felperesnek.

Tény, hogy a felperes 2005. januárját követően a biztosítási díjakat nem fizette, a szerződés a felek által sem vitatottan 2005. március 3-án megszűnt.

A fentiek előrebocsátását követően a Legfelsőbb Bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperes 2004. júniusi tájékoztatója a szerződésnek a kötelezetti díjfizetés tekintetében tett módosító ajánlata volt-e, azaz jogsértő-e a jogerős ítéletnek az ajánlatot elvető álláspontja.

A Legfelsőbb Bíróság osztva a jogerős ítélet érvelését megállapította, hogy az alperes tájékoztatása nem minősül olyan egyoldalú címzett jognyilatkozatnak, amely a szerződésnek a díjfizetés módjára vonatkozó - módosító - ajánlatnak minősülne. A körlevélben foglaltakat maga a felperes sem tekintette ilyennek, mivel annak az általa állított 2004. novemberi átvételéhez képest olyan jelentős késedelemmel intézkedett nem is az alperesnek tett nyilatkozattal, hanem számlavezető bankja felé, amely a válaszrendes körülmények közötti megérkezésének időtartamát (Ptk. 211.§ (2) bekezdése) meghaladja. A felperes ezért a késedelem Ptk. 302.§ a) pontjában meghatározott esetére, mint jogsértésre alappal nem hivatkozhat, mert szerződésmódosítás hiányában nem ajánlott

szerződésszerű teljesítést az alperesnek, így a jogosulti késedelem kötelezett kötelezést kizáró szabálya (Ptk. 303.§ (3) bekezdése) sem alkalmazható.

A Ptk. 277.§-nak (4) bekezdése általános jelleggel szabályozza a feleket terhelő együttműködési kötelezettséget. Azt vizsgálva, hogy ennek a kötelezettségének az alperes eleget tett-e a Legfelsőbb Bíróság a következő tényeknek tulajdonított jelentőséget. Az alperes volt aki a szerződés

- díjfizetés módja tekintetében történő - módosításának lehetőségéről tájékoztatta az ügyfelét, majd amikor erre reagálva a felperes számláját vezető hitelintézet értesítette az alperest a csoportos beszédési megbízással történő fizetési módzatra való áttérésről, a felhatalmazás tudomásulvételéről, vagy visszautasításáról a 9/2001. (MK.147.) MNB rendelkezés 18.§ (4) bekezdésében foglaltak ellenére nem értesítette a felperest. Az alperes ezzel a magatartásával a Ptk. 4.§-ának (1) bekezdésében alapvető szinten, a 277.§ (4) bekezdésében általános jelleggel meghatározott együttműködési kötelezettségét megszegte, és túlnyomóan ennek eredményeként állt elő az, hogy a felperes a kár bekövetkezésének idejére biztosítási védelem nélkül maradt.

A Ptk. előzőekben felhívott rendelkezéseiben meghatározott együttműködési kötelezettség a felperest is terhelte. Ennek megfelelően bankszámlájának forgalma alapján észlelnie kellett, hogy az alperes a csoportos beszédési megbízás alapján a díjat nem vonta le, és márciustól decemberig terjedő időszakra csekkeket küldött a felperesnek. Mindaddig, amíg nem kerül tisztázásra a felhatalmazás elfogadásának vagy visszautasításának kérdése, a felperes csekken vagy az alperes által már korábban is elfogadott egyszerű átutalással teljesíthetett volna, megelőzve ezzel a szerződés díj nem fizetés miatti megszűnését.

Mindezek együttes számbavételével a Legfelsőbb Bíróság akként foglalt állást, hogy az alperes előzőekben meghatározott jogellenes magatartása összefüggésben állt a felperes kárával. A kár bekövetkezéséhez a felperes is hozzájárult, ezért a Ptk. 339.§-ának (1) bekezdése és 340.§-ának (1) bekezdése alapján az alperes kárfelelősségét 80%-ban, míg a felperesét 20%-ban állapította meg, és ennek megfelelően marasztalta az alperest a felek által nem vitatott kár (1.100.000 forint) megtérítésében.

A jogerős ítélet a Ptk. 4.§-ának (1) bekezdését, 277.§-ának (4) bekezdését, 318.§-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó 339.§ (1) bekezdését és 340.§ (1) bekezdését sértette meg. Ennek következtében azt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275.§-ának (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az első fokú ítélet megváltoztatásával a jogszabályoknak megfelelő felülvizsgálati határozatot hozott.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelemben felsorolt további jogszabályok (Ptk. 536.§, 537.§ (1) bekezdése, 302.§, 303.§, a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 8.§ b) pontjának) megsértését nem állapította meg.

A Pp. 275.§-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a nagyobb részben pervesztes alperest a felperes által lerótt eljárási illetékek és a 32/2003. (VIII.22.) IM.r. 3.§ (2) és (5) bekezdése alapján megállapított jogi képviselő díj arányos összegének megfizetésére.

Budapest, 2008. május 29.

Dr. Horeczky Károly a tanács elnöke s.k., Csánitzné Dr. Csiky Ilona előadó bíró s.k., Dr. Kiss Mária bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelével:

tisztviselő